

Taki so naši nasprotniki! Ali ne poznate jih še do dobrega. Zadnji čas so se lotili najdražjega, kar imamo — slovenske mladine. Oni vedo, da otroci slovenskih delalcev ne morejo biti po dnevi pri starših, ker ti se morajo z delom ukvarjati, zato so jeli napravljati otroške vrtove in zabavišča t. j. take naprave, kjer so taki zapuščeni otroci čez dan hranjeni pa tudi podučevani, da se okoli ne potepajo in da ne delajo nadloge staršem. Ko malo odrastejo, zvbijajo jih v svoje šole, kupujejo jim bukve, obleko, obutev, dajejo jim hrano.

Po tem takem so to veliki dobrotniki slovenskih otrok — porečete. Potrpite malo! Ni vse zlato, kar se svetli. Vsi ti darovi so goljufivi. To je nastavljena past. Va-njo lové ubogo slovensko mladino. V takih nemških in laških otročjih vrtovih in šolah rujejo ti navidezni dobrotniki in prijatelji slovenskim otrokom iz srca ljubezen do vsega, kar je dobrega, domačega; zadušé jim kali sv. vere, katere je zasejala skrbna slovenska mati v otroško dušo; privajajo jih na to, da se začno sramovati milega maternega jezika ter ga celó zaničevati in sovražiti. Naši sovražniki so ustanovili cela društva — pravijo jim: šulferajni — katera vodi geslo: Potujčimo Slovincem otroke! Ukrádimo slovenski deci iz srca ljubezen do sv. vere in do slovenskega jezika, potem se mora zgruditi ta trdovratni slovenski narod v grob!

Učimo se od sovražnikov! — rekli so lani nekteri slovenski možje. Ne polagajmo rok križem! Ustanovimo si tudi mi družbo, ki bo izpodbijala pogubne naklepe poprejimenovanih nemških in laških društev ter si na vso moč prizadevala, da se ohrani našim otrokom prava Kristusova vera in stari, častitljivi slovenski jezik. Novo družbo so krstili na ime sv. Cirila in Metoda, rekoč:

Slovinci! za kar sta sv. apostola naša delala in trpela, za to delajmo, za to živimo in se poganjajmo tudi mi! Za Boga in za blagor slovenskega naroda sta gorela sv. Ciril in Metod. Za Boga in za jezik slovenski sta vnela mladino. Nji sta ustanovila slovenske šole. Ona sta prvočitelja slovenska. Isti prelepi namen, kakoršnega sta pred 1000 leti imela sv. apostola, spolnuj dandanes družba sv. Cirila in Metoda. Ona naj varuje slovensko mladino, da zvesta ostane Bogu in jeziku slovenskemu!

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

0. zastrupljenju škodljivih mrčesov.

(Konec.)

4. Ličinke in mrčes v ranah in votlinah drevesnih. Pritlično drevo in več visokih dreves v nekem vrtu je imelo rane na

3—4 centimetre široke, ki so jih bile krvne uši napravile. Te rane so se opetno z gori naznanjenim strupom zoper kislobinega črva, deloma pa tudi z neko zmesijo iz kreosota izškropile. Po treh letih so se bile nekatere teh ran ali popolnoma zacelile, druge pa večidel ozdravljene.

Pri starejših in mlajših jablanih in slivah so se našle velike, deloma noter v notrajne dele dreves segajoče rane in votline. Ko se je v te votline strup zoper kislobinega črva nabrizgal, je prišlo cele trope stanog iz njih. Nekatere teh votlin je poprej brez dvombe tako imenovani vrbovi vrtar naredil bil, druge so po drugih raznih vzrokih nastale. Da so pa neštevilne stanoge, ki so po njih živele, v njihovo razširjevanje tudi svoje pripomogle, je brezdvombeno. Da je pa ta mrčes vsaj bil za dršek, da se te votline niso mogle zarasti je gotovo. Strup zoper kislobinega črva za pokončanje stanog ni zadosti močen. Če se strup vbrižgava, se stanoge brž umaknejo, pa se nekoliko časa pozneje iz svojih skrivališč zopet na svoje kraje nazaj povrnejo. V naslednjem naznanjeni strup stanoge vsaj deloma pomori in provzroči, da za delj časa na svoje prejšnje prostore nazaj ne pridejo. Vzame se 30 gramov mazljivega mijila in se v malo vode v 1½ decilitru raztopi s 25 gramov ali 30 kubičnih centimetrov patočnega olja in 20 gramov rujava sirovega kreosota dobro pomeša in potem z deževnico ali sicer z mehko vodo stanjša. Zgoščena kreosotova zmes se za petkrat stanjša. Vse stare rane po drevescih, naj že izvirajo odtod ali odtod, bi se morale od časa do časa s to kreosotovo zmesijo izškropiti; kajti v vsakem primerljaju mrčes in glive mnogo pripomorejo, da nahajajoče se rane ne zarastejo, ampak se še celo razširjajo. Ta kreosotova zmes pa služi dobro v pokončevanje ne le mrčesja, ampak tudi gliv.

Za pokončanje kislobinih črvov in za vbrižgavanje se rabijo najboljše podobne ali več škropilnice, kakoršne imajo za mazanje šivalnih strojev. Opomniti je treba, da se mora škropilnica pri porabi vedno tako držati, da je konec cevi navzdol obrnjen.

5. Nekatere ličinke in kuke (vrbovi vrtar lubadar) narejajo votline na razne strani v debla sadnih dreves in zato se te kuke same in tudi drugi mrčes, ki se po takih votlinah nabira in potika od vbrižganega strupa ne doseže. V take votline pa se napeha pavole, ki se je v žveplenem ogljencu napajala in se ljuknja potem z ilom zamaže. Tako s časom ves mrčes v votlini konec vzame.

Sejmovi. Dne 2. oktobra v Arvežu, na Dobrni, v Dolu, v Konjicah, pri sv. Heleni. Dne 4. oktobra v Jurkloštru, v Žalcu, pri sv.

Lenartu v Slov. goricah. Dne 5. oktobra v Artičah in dne 6. oktobra v Pišecah.

Dopisi.

Iz Maribora. (Cerkvena razstava.)

Družba za vedno čiščenje presv. Rešnjega Telesa obstoji v naši škofiji sedaj že 6. leto. Vsako leto kaže se lepšo, plodnišo, izlasi. kar se tiče cerkvenih oblačil, ki jih izdeluje. Razstave, ki jih napravlja vsako leto, dajo ji lepo spričevalo napredka. Razstava zadnje nedelje sklenila je 5. leto družbe in to po vsem družbi na pohvalo. Načelnik družbe, veleč. g. stolni korar. Lavrencij Herg, so v pričo Njih ekscelencije, mil. knezoškofa, stolnega dekana, večih stolnih korarjev, duhovnikov, mestnih gospá in gospic razstavo točno ob 11. uri odprli ter v svojem nemškem in slovenskem nagovoru izgodovino družbe in prigodke tega leta lepo razložili, po tem pa so se zahvalili Njih ekscelenciji za milostljivo podporo, odboru, izlasi še gospej predsednici A. Eichler, gospodičinama M. Schmiderer in Terezi Pöschel za njih žrtvovalno sodelovanje. Njih ekscelencija pa so izrekli na to velezasluženemu načelniku družbe in celemu odboru, pa tudi vsem dobrotnikom družbe, kar jih ima v lav. škofiji, svojo zahvalo ter so pridjali željo, da bi se še za naprej družba lepo razcvitala ter prinašala blagega sadú, kakor se je to že doslej godilo. Razstava sama je bila v obednici duh. semenišča, bila je prav bogata in celo okusno prirejena. Na desni strani in na sredi bili so mašni plašči, spredaj oltarna sprava za sv. blagoslov, na levi strani pa blazinice, albe, koretliji, oblačila za mašne strežčke in več drugih reči. Na nekaterih rečéh je stalo ime izdelalke in na drugih cerkve, v katero so namenjene. Prvih naj omenim gg. Eichler, Pöschel, Schmiderer in drugih, posebno pa še g. Filom. Ragg, ki je skoraj do svoje smrti delala na mašnem plašču. Bog ji je gotovo to ljubezen že povrnil, udje te družbe bodo pa se je, kar so tudi veleč. g. načelnik omenili, v svojih molitvah radi spominjali. Tudi dve dekleti, učenki Emilija Zezulka pa Micika Krajnc ste že vsak svoj mašni plašč izdelali; to je lepo znamenje za njino pobožno, nedolžno srce. Dari pa so prejele vse dekanije naše škofije, vsaka župnija namreč to, česar je prosila in kar ji je družba dati premogla. Ceno vseh stvari je družbino vodstvo stavilo na 1564 fl. in 60 kr., toda v tem ni računilo dela gospá in gospodičin, le-to pa sega skorej gotovo vsaj do polovice une cene. Bog jim-ga naj povrne!

Od Save. (Nekaj za naše nemškutarje.) Odbor glavnega mesta Štajerskega: Gradec je zadnjič sklenil, da ne bo od zdaj za naprej nobene mestne službe oddajal razun ljudem nemškega naroda. — No, mi Slovenci si

bomo to dobro zapomnili; bomo pač gledati morali, da tudi pri nas ne dobi zaslužka, razun Slovenec. Na dalje si pa tudi mi ne bomo naročevali potrebnih reči, kakor obleke, obutve itd., razun pri poštenih krščanskih Slovencih. Klin s klinom. Pa nekaj družega moram omeniti. Naši velikonemški Slovenci — po domače nemškutarji — nam vedno pridigujejo, kako daleč pač človek lahko pride z nemškim jezikom; kako mu to dobro tekne, če z nemškim jezikom službo dobi pri Nemcih. Jaz bi te velikonemške berače na Spodnjem Štajerskem najrajše poslal v Gradec. Prepričali se bodo da z nemškim jezikom in s svojim denarjem že pridejo do nemškega Gradca; toda vsled zgoraj navedenega občinskega sklepa v Gradcu ne dobijo več nobene službe. Kaj jim je toraj storiti! Slovenci teh narodnih odpadnikov ne marajo, Nemci jim pa tudi zaslužka več dati nečejo, če se še toliko štulijo med „tajčarje“. Res škoda za te nemškutarske spake, ako gladú pocepajo na svoji „rajži“ v nemške dežele! Pa prav se jim godi! Naj bi bili ostali pametni in pošteni Slovenci! Naša dežela je rodovitna dovolj, da vse naše rojake lahko preživi. Delavnih Slovencev ni treba dela iskati po nemških deželah; kaj nam toraj v enomer trobite na ušesa, naj se le nemščine učimo, češ, potem bomo lažje shajali na Nemškem? Pojdite s svojo nemščino na Nemško le vi, nemškutarji, če se vam ljubi, da vas Nemci s posmehom zopet nazejejo v slovensko deželo nazaj!

Iz Žič. (Potreben odgovor.) Osupnil nas je zadnji dopis iz Žič z dne 2. septembra, v zadevi občinskih volitev, sej in uradovanja. Da pa Vaši bralci izvedó resnico, naj jim služijo te-le vrste. Dopisnik pravi, da se vsak boji v Žičah obč. odbornik biti, a jaz ga prosim, da nam imenuje tiste može ali vsaj enega v vseh dobah volitev, ki bi se branil pri nas odbornik biti. Na robe, mi imamo može, s katerimi se smemo ponášati, dva izmed njih sta zaporedom že 25 in pet drugih po 12 let v našem odboru. Takih je pač veliko, ki hrepenijo pri nas odborniki biti in ko na to vrsto ne dospejo, togotijo se nad volilci ter jih pisano gledajo. To je vzrok, da volilci od volitve izostajajo, ker se bojijo zamere. Naša obč. volitev pa je, hvala Bogu, letos dobro izšla, imamo odbornike same narodnjake in je nekaj liberalnih privržencev odbor zapustilo. Toda tudi vsi dosedanji odborniki so bili, kar se tiče zločnosti in miru, pri vseh sejah le hvalevredni in ga v mnogoletni dobi ni bilo, da bi nam bil kje kako mir kalil. Dopisnik lahko, ako je pri nas, pregleda naše občinske račune in sejine zapisnike, v njih se bo o delovanju prepričal. Iz njih bode tudi izpoznal, kdo je gospodaril celo do novejšje dobe večjidel le s 15 % obč. doklade, kdo vredil zapuščena obč. zemljišča,